

DAMMEN

De huidige pandemie doet oude- ren in het geheugen graven. Ik ben geboren in 1956, dus weet niets meer van de grote griepgolf in 1957. Wel ben ik in mijn eerste jaren stokdoof geweest. Had die griep daar iets mee te maken? Mijn zus Annet, van 1945, herin- nert zich *de nieuwe ziekte* van 1957 nog goed. Ze mocht haar jongere broers Henk en Loet, blijkbaar getroffen, alleen bij de slaapkamerdeur voorlezen. Niet naar binnen!

Tijdens de Hongkong-griep van 1968 was mijn school, het Dracht- ster Lyceum, gesloten. Meer dan de helft van de leerlingen lag ziek thuis. Zelf heb ik twaalf dagen in bed gelegen. Toen de hoge koorts voorbij was verslond ik de Jules Verne-omnibus die ik voor mijn verjaardag had gekregen. Mijn moeder werd geboren in de zomer van 1918 in Den Helder,

Dammen in crisistijd

waar haar vader als arts werk- zaam was bij de marine. Het was een relatief veilige uithoek om de Spaanse griep te overleven, die dat voorjaar was uitgebroken. Nederland kwam er relatief gena- dig vanaf. De dodelijke griep zou vanaf het najaar van 1918 over de wereld razen en tussen de 20 en 100 miljoen slachtoffers eisen. 'Slechts' 20 tot 30.000 doden vielen in Nederland te betreuren, de meesten in Amsterdam, hoe- wel er ook een brandhaard was rond Hoogeveen. Bij onze zuider- buren, ook zwaar geleden onder de Eerste Wereldoorlog, vielen tienmaal zoveel slachtoffers. Hoe verging het dammers in die tijd? De Nederlandse Dambond werd opgericht in 1911. Al in 1908 werd om het eerste officiële Kam- pioenschap van Nederland ge- speeld. Volgende edities waren 1911, 1913 en 1916, allemaal afge-

werkt in Amsterdam. In 1917 en 1918 vond er geen NK plaats, waarop WO1 en Spaanse griep vast invloed hebben gehad. In augustus 1919, toen oorlog en griep waren uitgewoed, werd in Amsterdam een gedenkwaardig NK georganiseerd. De oervader van het Nederlandse dammen Jack de Haas won overtuigend met 15 uit 9, maar de jonge hon- den Arnold Damme, heersend wereldkampioen Herman Hoog- land en Ben Springer rammelden nadrukkelijk aan de poort. Partij- en van het NK 1919 zijn te vinden in Toernooibase! De problematiek lag in die jaren nog niet aan strenge banden. Een dam in de aanvangsstand, een minder scherp slot en zetverwis- selingen waren niet verboden.

diagram 1
J.C. le Bleu

Het Damspel, oktober 1919
Wit speelt en wint (nog even niet spieken). Let op: het stuk op veld 5 is een zwarte dam.

diagram 2

P.Kleute jr.

Het Damspel, september 1919
Wit speelt en wint.

Oplossingen:

1) 1.26-21! 17x26 2.37-31 26x48
3.47-42! 36x29 4.39-34! 48x30
5.25x23 5x21 6.16x9 en wit wint.
Later vaak bewerkt door anderen.

2) 1.32-27 36x47 2.27-21 16x27
3.48-43! 39x48 4.38-32!! 47x22
5.32x23 48x31 6.23-19! 14x23 7.35-
30 25x34 8.40x36 5-10 9.45-40
en wit wint door dubbele opposi-
tie. Heel mooi!

AUKE SCHOLMA
adscholma@hotmail.com

